

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๕๗/๒๕๔๗

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งหรือไม่

ความเห็น

มาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้สัญชาติและการเสียสัญชาติแก่บุคคล โดยจะมีขอบเขตเพียงใดถือเป็นนโยบายของรัฐนั้น ซึ่งเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐ โดยการตราเป็นกฎหมายใช้บังคับได้ตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและข้อตกลงระหว่างประเทศ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ยกเว้นหลักการได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดน โดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๒) ซึ่งใช้บังคับต่อบุคคลทั่วไปโดยเสมอกันไม่ได้ยกเว้นให้ใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

มาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้เพิ่มถ้อยคำ “...หรือเป็นการทั่วไป...” อันมีลักษณะเป็นคุณยิ่งกว่า มาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง (เดิม) สำหรับบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในกฎหมายระหว่างประเทศ (แผนกคดีบุคคล) ให้อำนาจรัฐเป็นผู้กำหนดสัญชาติ การได้ หรือเสียสัญชาติ อันเป็นเรื่องของแต่ละรัฐที่จะพิจารณาวินิจฉัย ภายใต้กฎหมายตนว่า กฎหมายว่าด้วยสัญชาติเป็นอำนาจภายในของรัฐที่จะกำหนดกฎเกณฑ์อย่างไรก็ได้ เมื่อรัฐมีอำนาจอธิปไตยรัฐจึงสามารถออกกฎหมายใด ๆ ก็ได้ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่าง

ประเทศ ซึ่งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นพันธกรณีในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง) และสิทธิทางการเมืองแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๖๖ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี และเป็นพันธกรณีในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) แห่งสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองมาตั้งแต่ต้น และได้ก่อให้เกิดพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้มีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยในหมวดที่ ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ในมาตรา ๓๐ แล้วนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ยึดหลักความเสมอภาค เช่นเดียวกัน ซึ่งมีทั้งความเสมอภาคทั่วไปตามวรรคหนึ่ง คือ บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งหลักความเสมอภาคทั่วไปนี้ น่าจะหมายถึงการคุ้มครองบุคคลที่เป็นคนไทยเท่าเทียมกัน ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันถือหลักความเสมอภาคเฉพาะเรื่อง ซึ่งหมายถึงชายและหญิงที่เป็นชนชาวไทยย่อมมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับการรับรองสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนั้น การที่จำเลยออกคำสั่งจังหวัดขอนแก่นที่ ๒๑๑๖/๒๕๒๕ ให้ถอนสัญชาติโจทก์ทั้งสิบ จึงเป็นคำสั่งที่ขัดด้วยกฎหมายการที่โจทก์อ้างสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่ต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมีสิทธิเท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในการก่อตั้งครอบครัว เห็นว่าเหตุผลที่โจทก์กล่าวอ้างเป็นเรื่องที่แต่ละประเทศจะถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงปัญหาทางสังคมหรือปัญหาด้านความมั่นคง ในกรณีของประเทศไทยเมื่อพิจารณาจากสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับการได้สัญชาติไทย ตามมาตรา ๙ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่ปรากฏแนวคิดเลือกปฏิบัติอันทำให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ รวมทั้งไม่ปรากฏแนวคิดที่กำหนดให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาในการกระทำที่ตนมิได้กระทำ อันขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นเรื่องที่จะใช้ดุลพินิจในการที่จะให้สิทธิของคนต่างด้าวว่าจะให้ถือสัญชาติไทยหรือไม่อย่างไร

เช่น ชายที่เป็นคนต่างด้าวสมรสกับหญิงไทยก็เปิดโอกาสให้แปลงสัญชาติได้ภายใต้เงื่อนไขที่ตราไว้ใน มาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ดังนั้น การที่กฎหมายบัญญัติให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับ ด้วยย่อมเป็นอำนาจของรัฐที่จะตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ไม่ถือว่าเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในกฎหมาย หรือเป็นการทำให้ชายและหญิง ไม่ได้มีสิทธิเท่าเทียมกันด้วยเหตุที่เป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความมั่นคงของประเทศซึ่งมิได้ตัดสิทธิของการแปลงสัญชาติ จึงมิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ และไม่ขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มิใช่คำสั่งที่มีผลทำให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาแต่เป็นเรื่องของการให้ออนสัญชาติไทยของบุคคลบางจำพวก หรือลงโทษบุคคลหนักขึ้นกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลากระทำความผิด แม้จะมีผลย้อนหลังกระทบถึงสิทธิของจำเลยและประชาชน ก็มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายและไม่ขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ โดยเมื่อเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๖๐/๒๔๕๗ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๑๑/๒๕๔๕ ประกอบกับกฎหมายสัญชาติเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ จึงเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐผู้ให้ที่จะกำหนดสถานะของบุคคลเพื่อให้เกิดความมั่นคงภายในของรัฐ กฎหมายดังกล่าวจึงบัญญัติขึ้นสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ